

Dissabte, 27 d'octubre de 2012

DESCOBERTA DE TARDOR EL SISTEMA HIDROGRÀFIC DE SAU, SUSQUEDA I EL PASTERAL

*Els darrers "Dissabtes Culturals" els hem dedicat a aprofundir en diversos aspectes del "Cicle de l'Aigua", la propera sortida ens permetrà ampliar els coneixements en aquest tema amb la descoberta del **Sistema Hidrogràfic Sau, Susqueda, el Pasteral** situat en el riu Ter i en el paisatge de les Guillerries amb els seus boscos a principis de la tardor. Completarem aquesta descoberta amb la visita al **Monestir de Casserres**, la **"Pedra dels Sacrificis"** i l'església preromànica de **Sant Feliuet de Savassona**.*

Sistema hidrogràfic Sau - Susqueda - El Pasteral

Te la funció de regular el cabal de les avingudes del riu Ter, emmagatzemar aigua pel consum (regadius, indústries i poblacions) i produir electricitat.

Abastament d'aigua a Barcelona, Girona i Costa Brava

Ja a l'any 1584 es parla per primer cop de fer un transvasament de les aigües del riu Ter a la conca del Besòs, passant pel Congost, per conduir-les posteriorment a Barcelona. Les elevades despeses que implicaven les dues solucions analitzades impediren la realització d'aquest projecte.

Des de llavors Barcelona s'ha abastit per un costat amb aigua subterrània procedent de la conca del riu Llobregat i per l'altre d'aigües superficials procedents de la conca del Besòs. És però a mitjans del segle XX quan per primer cop es subministra aigua superficial provinent del Llobregat i quan s'inicien els tràmits per a la construcció del transvasament d'aigües procedents del riu Ter.

Un Decret del Ministeri d'Obres Públiques de 14 de novembre de 1958 determina que els cabals del riu Ter es destinaran amb caràcter preferent a: 1 m³/s per a l'abastament de Girona i poblacions de la Costa Brava, que permeti un cabal mínim de 3 m³/s al seu pas per Girona, i també els cabals necessaris per assegurar els regadius a la zona del Ter.

Dels cabals sobrants del Ter, es podria derivar fins a un màxim de 8 m³/s (252.3 hm³) per al subministrament d'aigua per a Barcelona i la seva àrea d'influència.

La presa d'aigües per aquest abastament es fa a l'embassament del Pasteral, si bé tant a l'embassament de Sau com al de Susqueda hi ha torres de presa d'aigua.

Embassament del Pasteral

Pren el nom del barri del Pasteral del municipi de la Celler de Ter, on està situat l'embassament.

L'any 1885 l'empresa tèxtil *Burés i Salvadó* va encarregar el projecte d'aquesta presa per a poder subministrar electricitat a la seva fàbrica d'Anglès. És una obra força important amb 154 metres de llargada, 20 m. d'alçada i un gruix que va dels 20 m. a la base fins als 4 a la part alta. La central va entrar en

funcionament l'any 1905, amb una potència inicial de 1600 cavalls de vapor, suficient per a arribar a donar corrent elèctric a les poblacions de la Celler, Anglès, Estanyol, Salt, Cassà de la Selva, Llagostera, Palafrugell, la Bisbal d'Empordà, Palamós, Calonge i Sant Feliu de Guíxols.

Actualment, s'hi permet la pràctica d'esports nàutics.

Embassament de Susqueda

És l'embassament més gran dels tres que formen el sistema d'aprofitament hidrogràfic Sau, Susqueda, el Pasteral.

Un cop superades, més per força que per grat, les resistències dels habitants de la zona, Hidroelèctrica de Catalunya inicià la seva construcció l'any 1963, aprofitant el congost que formava el riu entre les serres de Montdois i Sant Benet amb la intenció de produir energia elèctrica i garantir l'abastament d'aigua a Girona i Barcelona.

El pantà fou inaugurat l'any 1968 i sepultà sota les aigües el poble de Susqueda i les terres i masies de les valls de Susqueda i Sant Martí de Querós. A part de la seva funció en la producció d'energia elèctrica, reserva d'aigua i de regular el cabal del Ter, té un atractiu paisatgístic considerable en trobar-se en un indret frondós i muntanyenc.

Embassament de Sau

Situat al municipi de Vilanova de Sau i al peu de la serralada de les Guilleries, s'estén pels termes de Vilanova de Sau, les Masies de Roda, Tavertet i Santa Maria de Corcó a la comarca d'Osona.

Actualment s'hi permet la pràctica d'esports nàutics.

El pantà, inaugurat el 1962, va cobrir el poble de Sant Romà de Sau, les restes del qual, especialment el campanar de l'església romànica del segle XI, són visibles quan el nivell de l'aigua embassada és baix.

Monestir de Sant Pere de Casserres

És un dels monuments més importants de l'arquitectura romànica llombarda a Catalunya, conserva l'estructura inicial i manté intacta la distribució original i característica de les construccions benedictines.

Situat en un pla a l'extrem de la carena de Casserres queda envoltat pel meandre més espectacular del riu Ter quant deixa la Plana de Vic i s'endinsa a les Guilleries.

Sant Pere de Casserres fou construït en el curs del s. XI i a l'any 1012 començà la vida comunitària benedictina tot i que la consagració de l'església fou l'any 1050. L'any 1079 es convertí en un priorat depenent del monestir de Cluny esdevenint el centre administratiu de les seves possessions a Catalunya. La vida comunitària va anar minvant durant els segles XIV i XV coincidint amb la disminució de les rendes i població a la comarca. Per ordre del rei Felip II, l'any 1572 Sant Pere de Casserres fou unit al col·legi dels jesuïtes de Betlem de Barcelona com a simple granja o possessió. Amb l'expulsió dels jesuïtes decretada per Carles III l'any 1767 el monestir va restar abandonat passant més tard a mans particulars.

L'any 1991 fou adquirit pel Consell Comarcal d'Osona que el va restaurar, juntament amb la Generalitat de Catalunya entre els anys 1994 i 1998.

A la visita guiada veurem l'església, el claustre, el campanar, la dependència de l'abat o prior, la cuina i refectori, el dormitori, la sala capitular, l'hospital, hostalatge i el cementiri amb tombes antropomorfes.

Pedra dels sacrificis

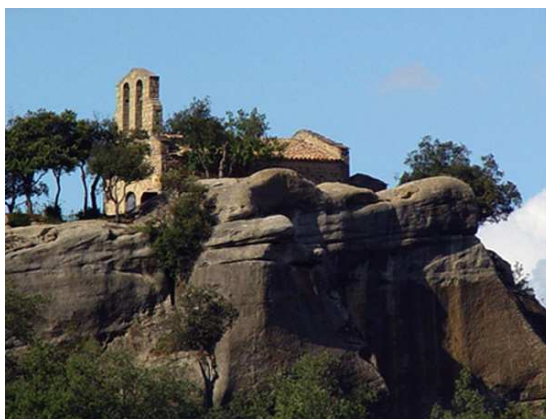
És un gran bloc de roca isolat on hi podem veure uns solcs i cavitats rodones que semblen insinuar una escala i uns punts de suport d'una coberta. La imaginació popular l'ha vista com un altar on se celebraven sacrificis humans.

L'aspecte actual va quedar modificat per les actuacions arqueològiques que posaren al descobert un fons d'habitació amb parts de l'enllosat i, a un nivell inferior, sis enterraments neolítics. En un hi va aparèixer una sageta de coure batut amb aletes i peduncle, també s'hi varen trobar esquelets en posició plegada o fetal d'uns cinc mil anys d'antiguitat.

En direcció NE hi ha un altre grup de blocs més petits on hi ha diverses figures gravades, possiblement algunes són prehistòriques i d'altres semblen indicis de cultes pagans i fins i tot potser algunes arriben al s. XVII relacionades amb la bruixeria, a la més allunyada hi ha gravada la figura d'un guerrer i potser una cabra.

Sant Feliuet de Savassona

Petita església documentada l'any 1035, de planta rectangular, volta de canó i absis trapezoidal més baix i estret que la nau. L'absis està desviat respecte a l'eix de la nau degut a que es va aprofitar d'una construcció preromànica anterior.

La porta del mur oest es va refer al s. XVII amb grans dovelles que formen un arc de mig punt. La porta del mur sud, també amb arc adovellat protegit per una arquivolta, és contemporània a la construcció del temple. El campanar de cadireta de sobre la façana es va construir entre l'any 1203 i el 1205.

Al voltant de l'església hi ha un dipòsit d'aigua excavada a la roca, tombes antropomòrfiques i restes d'un poblat ibèric situat entre les separacions dels grans penyals que formen la plataforma superior del puig, ja que els habitatges aprofitaven el buit de les pedres i es cobrien amb bigues i sostre. Sant Feliuet és un magnífic mirador de Savassona i també de la vall del Ter.

PROGRAMA I INSTRUCCIONS

9:30 h Trobada al **Pasteral** a l'esplanada que hi ha a la carretera C-152 entre la Cellera de Ter i Amer, davant l'inici de la carretera que porta al pantà de Susqueda.

S'hi pot arribar per: l'eix transversal, sortida 225 i carretera C-152 direcció a Anglès i la Cellera de Ter, o bé per:

Autopista A- 7, sortida 9 b, carretera N-II nord i després C-63, entrar a Santa Coloma de Farners i trencar a la dreta de nou C-63 i C-152, direcció a Anglès, la Cellera de Ter i el Pasteral (des de Barcelona; 1 h. 30 min., sense parar)

Situats en el mirador de l'embassament de **Susqueda**, l'amic Ramon Queralt, tècnic en temes de l'aigua, ens parlarà del Sistema Hidrogràfic Sau-Susqueda, abastament a les àrees de Barcelona, Girona, Costa Brava i d'altres temes relacionats amb la gestió de l'aigua a Catalunya.

Passant per Vilanova de Sau, ens desplaçarem fins el pantà i presa de **Sau** on també farem una sessió informativa.

14 h Dinar al restaurant **Can Morilla** (amanida amb embotits, coca torrada i pa amb tomàquet i de segon, graellada de carn, xai i botifarra amb acompanyaments, beguda, postres i cafè). Està situat al km 18 de la ctra. de Vic a Sau, terme de Vilanova de Sau. Havent dinat, per una pista cimentada que passa pel bosc pujarem al Parador de Sau i al monestir de Sant Pere de Casserres.

16 h Visita guiada al monestir de **Sant Pere de Casserres**, durada una hora (qui ho necessiti podrà fer també en cotxe el curt tram fins a l'entrada del monestir).

A la tornada, pararem per visitar la **Pedra dels Sacrificis** i pujarem a **Sant Feliuet de Savassona** (uns 20 minuts pel bosc i l'antic camí empedrat)

Cant dels adéus i comiat

Preu per persona: 25 euros (inclou visita guiada, dinar i despeses)

CAL FER LA INSCRIPCIÓ A SECRETARIA

COM MÉS AVIAT MILLOR FINS EL 23 D'OCTUBRE

Tel. 935 902 700 – anticsescoltes@fundaciojsans.cat